

Сарајево, 20.04.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 13.04.2020.- 17.04.2020.**

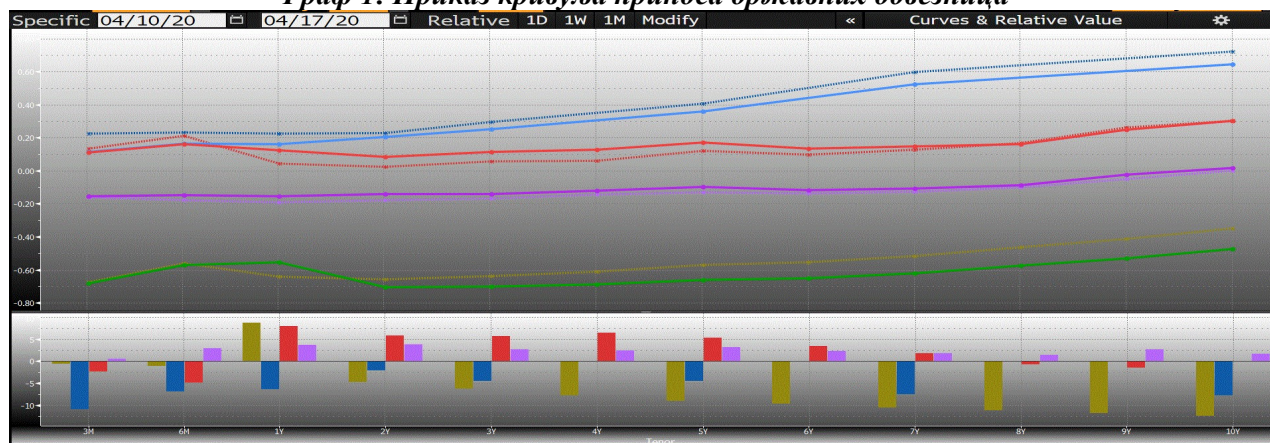
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	10.4.20	-	17.4.20	10.4.20	-	17.4.20	10.4.20	-	17.4.20	10.4.20	-	17.4.20
2 године	-0,62	-	-0,68	0,23	-	0,20	0,04	-	0,09	-0,16	-	-0,12
5 година	-0,56	-	-0,66	0,40	-	0,36	0,13	-	0,18	-0,11	-	-0,09
10 година	-0,35	-	-0,47	0,72	-	0,64	0,31	-	0,30	0,02	-	0,03

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси		
	10.4.20	-	17.4.20
3 мјесеца	-0,642	-	-0,655
6 мјесеца	-0,562	-	-0,572
1 година	-0,604	-	-0,533

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 17.04.2020. године (пуне линије) и 10.04.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ММФ је објавио нове полугодишње прогнозе, према којим се очекује да би се глобални БДП могао смањити за 3% у 2020. години, док се за наредну годину процјењује дјелимични опоравак по стопи од 5,8%. Процјењује се да би укупни губитак БДП-а од почетка ширења вируса корона могао износити 9 билиона USD.

Масивна инјекција ликвидности ММФ-а издавањем нових посебних права вучења (SDR), нешто слично централној банци која „штампа“ нови новац, има подршку многих министара финансија, истакнутих економиста и непрофитних група. Ово би могло пружити стотине милијарди долара хитно потребних девизних резерви за свих 189 земаља чланица ММФ-а. Финансијски дужносници ће о овоме расправљати на овоседмичним виртуелним састанцима ММФ-а и прољетним састанцима Свјетске банке.

ЕВРОЗОНА

Почетком прошле седмице, након празника, приноси сигурнијих обвезница еврозоне су смањени услед раста забринутости због рапидног ширења пандемије вируса корона, како у Европи тако и широм свијета, те страха да би иста могла резултирати глобалном рецесијом. Наведено је поново подстакло инвеститоре на улагања у сигурнију активу. Истовремено, приноси италијанских обвезница су забиљежили приличан раст. Након тога настављен је пад приноса сигурнијих обвезница, односно раст приноса италијанских обвезница. Блага корекција приноса италијанских обвезница забиљежена је пред крај седмице под утицајем стратешких куповина од стране ЕЦБ. Посматрано на седмичном нивоу, приноси сигурнијих обвезница еврозоне су смањени, те су приноси њемачких обвезница забиљежили пад између 6 и 12,5 базних поена. С друге стране, приноси италијанских обвезница су на седмичном нивоу повећани између 20 и 26,5 базних поена. Према прогнозама ММФ-а, двије европске земље највише погођене пандемијом вирусом корона, Италија и Шпанија, могле би биљежити пад БДП-а од 9,1% и 8%, респективно. Дан након што је предсједник Француске Матрон продужио рестриктивне мјере најмање до 11. маја, министар финансија La Mairie је изјавио да се сада очекује да би се стопа БДП-а за ову годину могла смањити за 8%, умјесто раније прогнозираних 6%. Према резултатима истраживања Bloombergа за април, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у еврозони у текућој години забиљежити контракцију по стопи од 5,2%, док се за 2021. и 2022. годину прогнозирају стопе раста од 4,4% и 1,6%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је смањена на 0,5% са претходно прогнозираних 1,1%, док је за наредну годину смањена на 1,3% са 1,4%. Већина анкетираних економиста очекује да ће ЕЦБ задржати тренутну референтну каматну стопу до краја текуће године.

Финансијска тржишта у Европи су због празника била затворена од 10. до 13. априла. Дан уочи празника министри финансија Еврогрупе су договорили пакет мјера у износу од 540 милијарди EUR, а у оквиру којег је истакнута нова, привремена и у основи безусловна кредитна линија од Европског механизма за стабилност (ESM), нови инструмент кредитних гаранција од стране Европске инвестиционе банке (ЕИБ), нарочито за мале и средње компаније, те нови привремени фонд ЕУ за подршку националној незапослености и краткорочним шемама рада. Министри финансија земаља ЕУ, такође, су предложили стварање будућег Фонда за опоравак. Потпредсједник ЕЦБ Guindos изјавио је да је у еврозони највјероватнији сценарио да ће се неки знаци раста и опоравка почети осјећати тек у трећем кварталу, те да треба сачекати до 2021. године како би се сагледао реални опоравак економских активности. Из ЕЦБ је саопштено да ће банке у еврозони добити капиталне олакшице у износу од преко 20 милијарди EUR ублажавањем макропруденцијалних мјера националних супервизора чланица еврозоне. ЕЦБ је објавила и вијест да су привремено смањени капитални захтјеви комерцијалним банкама везани за тржишни ризик, како би банке могле наставити да функционишу током тренутног кризног периода изазваног пандемијом.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ МАР	0,7%	0,7%	1,2%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ МАР	1,0%	1,0%	1,6%
3.	Број регистрованих аутомобила – ЕУ (Г/Г) МАР	-	-55,1%	-7,4%
4.	Индустријска производња - ЕЗ (Г/Г) ФЕБ	-1,9%	-1,9%	-1,7%
5.	Индекс грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) ФЕБ	-	-0,9%	6,9%
6.	Стопа незапослености – Холандија МАР	3,1%	2,9%	2,9%
7.	Малопродаја - Холандија (Г/Г) ФЕБ	-	8,2%	4,8%
8.	Обим малопродаје - Финска (Г/Г) ФЕБ	-	3,3%	3,3%

САД

Према резултатима истраживања Bloomberga за април, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у САД у текућој години забиљежити контракцију по стопи од 3,3%, док се за 2021. и 2022. годину прогнозирају стопе раста од 3,4% и 2,3%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је смањена на 1,1% са претходно прогнозираних 1,8%, док је за наредну годину смањена на 1,9% са 2,1%. Већина анкетираних економиста очекује да ће Фед задржати тренутну референтну каматну стопу на састанку који се одржава 29. априла, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 100%.

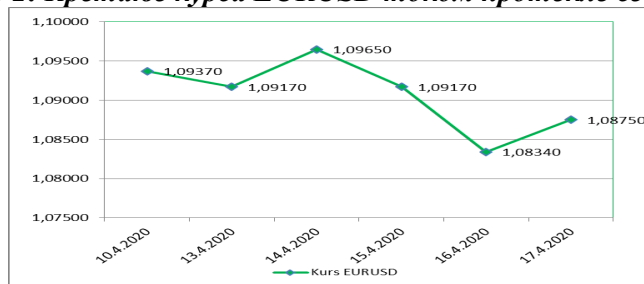
Након што је у САД забиљежен рекордан пад у малопродаји током марта, те највећи пад у фабричкој производњи од 1946. године, више од 5,2 милиона запослених у САД је затражило помоћ због незапослености у седмици закључно са 11. априлом, те се укупан број особа које су затражиле помоћ због незапослености повећао на 22 милиона у протекле четири седмице. Овај број отприлике одговара броју новокреираних радних мјеста у посљедњих девет година, што продубљује економски пад узрокован КОВИД-19. Континуирани захтјеви незапослених за помоћ су повећани на 12 милиона у седмици која је завршила 4. априла. NY Times је објавио вијест да фонду за подршку малих и средњих предузећа у САД понестаје новчаних средстава након што се Министарство финансија и лидери Конгреса нису могли договорити о убризгавању нових ресурса у овај фонд. Предсједник Феда из Атланте Bostic је изјавио да су званичници Феда изразили забринутост због брзине и ширине фискалног одговора на економско успорење без преседана. Према његовом мишљењу, мали бизниси у САД можда требају до 500 милијарди долара мјесечно како би осигурали преживљавање у кризи изазваној КОВИД-19.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	МВА апликације за хипотекарне кредите 10. април	-	7,3%	-17,9%
2.	Извозне цијене (Г/Г) МАР	-	-3,6%	-1,3%
3.	Увозне цијене (Г/Г) МАР	-5,0%	-4,1%	-1,3%
4.	Повјерење прерађивачког сектора АПР	-35,0	-78,2	-21,5
5.	Индекс започетих кућа (М/М) МАР	-18,7%	-22,3%	-3,4%
6.	Број издатих дозвола за изградњу кућа МАР	1.296.000	1.353.000	1.452.000
7.	Пословни оптимизам Фед Филаделфија АПР	-32,0	-56,6	-12,7
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 11. април	5.500.000	5.245.000	6.615.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 4. април	13.260.000	11.976.000	7.446.000

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0937 на ниво од 1,08750, што представља пад курса за 0,57% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Фискални супервизор у Великој Британији, Канцеларија за буџетску одговорност (OBR), је објавио почетну процјену потенцијалног утицаја пандемије вируса корона на привреду и јавне финансије. Полазећи од претпоставке да ће тренутно “закључавање” Велике Британије са

рестриктивним мјерама трајати три мјесеца, а затим да ће се постепено исте укидати током наредна три мјесеца, OBR процјењује да би се реални БДП у другом кварталу могао смањити за 35%, док би на годишњем нивоу могао бити забиљежен пад од 13%. Према њиховим процјенама незапосленост би могла бити повећана за више од 2 милиона, односно до 10% у другом кварталу, док би се задуживање јавног сектора могло повећати за 218 милијарди GBP у периоду од 2020. до 2021. године. Буџетски дефицит би за ову фискалну годину могао достићи и ниво од 273 милијарде GBP или 14% БДП-а. У међувремену ММФ је саопштио да ће производња у Великој Британији биљежити пад од 6,5%.

Канцеларија за буџетску одговорност (OBR) је упозорио да ће дуже заустављање привредних активности у Великој Британији утицати на смањење економског раста за више од једне трећине у овом кварталу, чиме би се незапосленост могла повећати за преко 2 милиона радника, а буџетски дефицит повећати на највиши ниво од Другог свјетског рата. С друге стране, ММФ прогнозира да би БДП у текућој години могао бити смањен за 6,5%, што је већи пад у поређењу са оним забиљеженим у 2009. години (4,2%). Такође, ММФ предлаже да се даљи трговински преговори о Брегзиту између Велике Британије и ЕУ пролонгирају због пандемије. Замјеник гувернера BoE Woods је изјавио да је Велика Британија на почетку значајног пада, те је додао да банке имају довољно капитала за пласирање кредитних средстава Влади у жеку пандемије вируса корона. С друге стране, предсједник Royal Bank of Scotland Group Plc Davies је упозорио да било који потез опраштања дуга кредитним дужницима због пандемије вируса корона ризикује настанак финансијске кризе која би угрозила економски опоравак земље.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	BRC продаја (Г/Г) MAP	-5,5%	-3,5%	-0,4%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,87802 на ниво од 0,86949, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2455 на ниво од 1,2499.

ЈАПАН

Гувернер BoJ Kuroda је изјавио да је несигурност везана за економске изгледе Јапана изузетно велика, с обзиром на то да пандемија вируса корона погађа производњу и потрошњу, те је истакао спремност да предузме додатне кораке у оквиру монетарне политике како би се спријечила дубока рецесија. Курода је истакао да иако су агресивне акције централних банака широм свијета донекле ублажиле напетости на финансијским тржиштима, напори за финансирање корпорација су погоршани.

Премијер Јапана Abe је и даље под притисцима да предузме храбрије кораке како би се ублажили економски ефекти вируса корона, иако је Влада прошле седмице одобрила хитни пакет подстицаја вриједан 108,2 билиона JPY (1,01 билиона USD) уз фискалну потрошњу од 39,5 билиона JPY. Циљ наведених мјера је ублажавање ефеката панедмије корона вируса на економију Јапана. Ове мјере укључују и новчане исплате од 100.000 JPY (око 930 USD) сваком становнику Јапана, као мјеру која би требало да ублажи значајан негативан утицај на трећу свјетску економију, те је Abe навео да се убрзано ради на томе да ова средства што прије буду испоручена становницима. Првобитно је најављено да ће ниво ових исплата бити три пута већи, али је у међувремену тај износ ревидиран на ниже. Премијер Abe је истакао да би економски подстицаји требало да повећају реални БДП за 3,8%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г) MAP	2,9%	3,3%	3,0%
2.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г) MAP	2,5%	2,7%	2,4%

3.	Индекс услужног сектора (М/М)	ФЕБ	-0,5%	-0,5%	0,3%
4.	Индустријска производња (Г/Г) F	ФЕБ	-	-5,7%	-4,7%
5.	Искориштеност капацитета (М/М)	ФЕБ	-	-1,8%	1,1%

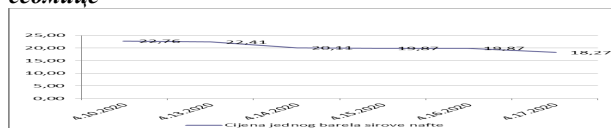
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 118,57 на ниво од 116,95. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа од 108,47 на ниво од 107,54.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 22,76 USD (20,81 EUR). Земље чланице ОПЕС-а и савезници су током протеклог викенда договорили споразум о производњи нафте без преседана, према којем намјеравају смањити производњу за око 10%, након што је дошло до пада потражње узроковане рестриктивним мјерама које су уведене због пандемије вируса корона. Почетком седмице објављена је вијест да је ОПЕС финализирао детаље смањења производње који износе 9,7 милиона барела на дневном нивоу. Међутим, тржишни аналитичари сматрају да смањење можда није довољно за спрјечавање стварања масовних залиха овог енергента у другом кварталу. Тржишни аналитичари нису увјерени да би рекордно смањење производње нафте у оквиру постигнутог споразума између земаља чланица ОПЕС-а и савезника ускоро могло уравнотежити тржишта која су погођена ефектима пандемије вируса корона. Међународна агенција за енергију је објавила да ће се глобална потражња за нафтом смањити за рекордних 9% током ове године због пандемије вируса корона, упркос напорима ОПЕС+ да се ограничи производња овог енергента. Цијена једног барела сирове нафте је на затварању тржишта у петак забиљежила најнижи ниво од 1999. године. ОПЕС очекује да ће тражња за нафтом бити смањена на најниже нивое у последње три декаде, с обзиром на то је КОВИД-19 блокирао глобалну економију и уједно појачао хитност смањења обима производње.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 18,27 USD (16,80 EUR). На седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 19,73%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

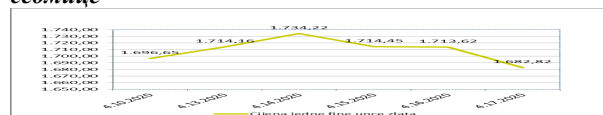
Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.696,65 USD (1.551,29 EUR).

Почетком седмице цијена злата је биљежила раст, те је повећана на највећи ниво од краја 2012. године због све већег страха од наглог пада глобалне економије, те услед масових мјера ликвидности централних банака широм свијета. Међутим, већ у сриједу, цијена злата је смањена под утицајем апрецијације USD, након што су подаци о малопродаји и производњи у САД повећали страхове инвеститора од стрме глобалне рецесије због вируса корона. Крајем седмице цијена злата је смањена након што су се појавили сигнали да ширење вируса корона успорава, чиме је тражња за сигурним активама попут злата ублажена. Бијела кућа је у петак објавила смјернице које би гувернери држава САД могли да користе приликом поновног отварања бизниса који су били затворени последње четири седмице у покушајима контроле КОВИД-19. Аналитичари сматрају да док Фед и остале централне банке проводе бројне подстицаје, цијена злата би требало да пронађе подршку упркос краткорочној контракцији која је забиљежена крајем посматране седмице. Према појединим аналитичарима дугорочни изгледи за цијену злата су и даље усмјерени ка расту цијене. Крајем прошлог мјесеца цијена злата је ослабила јер су инвеститори појачали продаје како би кроз добитке на злато покрили губитке на другим активама. Ипак, у овом мјесецу цијена је биљежила раст на ниво преко 1.700 долара по једној унци, након што је објављен стимулативни програм Феда у вриједности од 2,3 билиона долара. Велика је вјероватноћа да ће злато поново расти преко тог нивоа.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.682,82 USD (1.547,42 EUR). Цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила пад за 0,82%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.